

Jakabházi Béla Botond

Húsvéti örömmüzenet

„És íme, én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig!” (Mt 28,20b)

Kedves Testvéreim, húsvétot ünneplő gyülekezet!

A fák rügyezésében, az élet megújulásának látványában hangolódunk az új élet ünnepére, s a kereszténység legmeghatározóbb napján keressük a helyünk –ennek a közösségnek az erejében – a húsvéti üzenet befogadására.

Nemcsak a saját szükségletünk, hanem egyetemes emberi igény, hogy keressük azt a forrást, amelyből erőt meríthetünk életünk teljesebb megéléséhez azért, hogy megnyugodjunk abban a tudatban, hogy velünk is célja van Istennek, és hogy életünk látszólagos zsákutcái is végül értelmet nyernek. A végső nagy kérdésekre viszont nem kész válaszokat akarunk kapni, hanem gyötrődéssel, önvizsgálattal és imádkozással keresni és megtalálni a mi válaszunkat, amely aztán nem csak a mi egyéni életünkre lesz nagy hatással, hanem általunk a környezetünkre is.

Az isteni jelenlétre és szentségre vágyó ember életének vannak olyan szakaszai, amelyben töretlen erővel keres valamit, amit egyesek a „bölcsek kövének” neveznek: egy olyan vallásos élményt, amely átvezeti az embert az énközpontúság világából, a beszűkült egyéni életből egy görcsös ragaszkodásoktól mentes, bizalommal megélt tágabb életbe, amelyben az irányítás nem a miénk, hanem Istené, amelyben nem a saját akaratumk érvényesítésén fáradozunk, hanem a Gondviselő szándékát fürkésszük. Ilyenkor egy olyan élet távlatai nyílnak meg előttünk, amelyben nem azzal terheljük magunkat és környezetünket, hogy kényszeresen ki akarunk tölteni minden percet állítólagos hasznos tevékenységgel, hanem megtapasztaljuk a pillanat szentségét, és megértjük, hogy a jelenben minden úgy

van jól, ahogy van, mert Isten nem hibáztat bennünket semmiért sem. A jelen pillanat éppen olyan tökéletes, amilyennek lennie kell. Mivel Isten jelenlétében élünk, fokozatosan megtanulunk ellenállni annak a kísértésnek, hogy manipuláljunk, átalakítsunk, irányítsunk és javítgassunk magunkon vagy másokon (*Richard Rohr nyomán*). A húsvéti ünnep is ezt erősíti meg bennünk, ezért nem a szűk értelemben vett jézusi feltámadást, mint nekünk szánt ígéretet ünnepeljük, hanem az élet-halál-újjászületés örök körforgását, azt, hogy már most, jelenlegi életünkben, pillanatról pillanatra megtapasztalhatjuk a szentséget, az isteni jelenlétet, az időn kívüli isteni szeretetet, vagy, ahogy a legkézenfekvőbbben nevezük: az örök életet. Ennek az új, időn kívüli életnek a megéléséhez nincs szükségünk csodákra vagy természetfeletti eseményekbe vetett hitre. Isten egyszerűen, láthatatlanul, szinte észrevétlenül, mondhatni hétköznapiasan van jelen életünkben úgy, hogy még saját kudarcainkat és gyarlóságunkat is fel tudja használni ahhoz, hogy érzékennyé tegyen állandó, töretlenül szeretetteljes jelenléte iránt. Húsvét által azt üzeni nekünk, hogy tekintsünk a keresztre, és ugyanakkor az üres sírra is, hadd lássuk meg, hogy az igazi, húsvéti élet felé vezető utunk elkerülhetetlenül a bukások és sikertelenségek nagypéntekjein keresztül vezet. Egyik sem létezhet a másik nélkül.

Nagypénteken Jézust keresztre feszítik, kudarcra és csúfosan végződik a pályafutása. Sokak szerint az emberiség bűneiért halt meg. Szerintünk nem a bűneinkért, vagy azért, mert mi, emberek bűnösök lennénk, hanem Jézus a bűnnel halt meg: az egyetemes emberi esendőséggel, kínokban és csúfosan, ő, az Isten fia, hogy nyilvánvalóvá tegye azt, hogy még ilyen bukásban, kínok között és teljesen igazságtalanul szenvedve is Isten irányít. Ennek megértéséhez három napra volt szükségük a tanítványoknak, de végül felismerték, hogy nem a hóhérok, nem a katonák, nem a pilátusok és heródesek irányítanak, hanem Isten. Isten, aki még Júdást, Pilátust, Heródest is fel tudja használni tervében. Ez az Isten, aki a legtökéletesebb embert, a legtisztább mértékben az istenséget magában hordozó és kifejező Jézust, akit a tudatlanok keresztre feszítenek, használja fel arra, hogy az emberi életben való jelenlétéről adjon jelt.

Nagypéntek, Jézus halála által, szimbolikusan a legszebb emberi értékek keresztre feszítésének napja. Nem csak egyéni tragédiákról szól, hanem az emberi élet, különösképpen az Istenben megélt élet látszólagos kudarcáról is. El kell utasítanunk újra és újra azt az „érdemteológiai” elképzelést, mely szerint az a személy, aki az Isten jelenlétének tudatában él, azaz Istennel, mentes lesz az élet nagy megpróbáltatásaitól: tragédiáktól, kudarcoktól, és hogy valamiféleképpen „minden jóra fordul”. Továbbá le kellene számolunk azzal a még mindig széles körben elterjedt nézettel, hogy Isten „megfizet”, és az étellel járó nehéz helyzetek

tulajdonképpen isteni büntetések valós vagy vélt vétségekért. Gyakrabban kelle-ne résen lennünk, tisztán látnunk, hogy hajlamosak vagyunk az eredendő bűn-tudatra és szégyénérzetre, minderre csupán csak azért, mert emberek vagyunk, azaz sérthetőek, törekenyek, időnként ingatagok. Mi, emberek, a fogat fogért, szemet szemért kölcsönösségi elv alapján gondolkodunk. Az első húsvét óta – amikor is az szenved, akinek nem lett volna szabad szenvednie, az vall kudarcot, akinek sikert kellett volna elérnie – viszont kezdjük értegetni, hogy Isten más-képp irányít. Az isteni minta és követendő példa nem a ramszeszek, cézárok vagy heródesek élete. A minta Jézus, Asszisi Ferenc vagy éppen Martin Luther King, Jézusnak sikerült megélni egy olyan jellegű kapcsolatot Istennel, mely őt rendkívülivé teszi, de nem egyedülállóvá. Az egyetemes emberre vonatkoztatva: a jézusi értékrend a legmagasabb fokú emberi méltóság, az ún. istenfiúság meg-élésének alapfeltétele. Nagypéntek ezeknek az értékeknek a keresztre feszítése, kicsúfolása és sárba tiprása. Nem csupán Jézus egyéni tragédiája, hanem az örök emberé is. De a történet nem a tragédiával végződik.

Két ezer évvel ezelőtt, az első húsvétkor, Jézus tanítványai a kelet-mediter-rán világ mítoszainak szimbólumaival fejezték ki hitüket a megújulásban. Az első századi keresztények ezt a hatalmas élményt csak úgy fogalmazhatták meg, mint a világ legnagyobb csodáját: a halott életre kelt. A halál végérvényes és visz-sza nem fordítható voltát így fölülírta az isteni szeretet. A kudarcból így lett győ-zelem, a szegényből így lett megdicsőülés. Jézusra úgy tekintettek már, mint aki egyesítette magában az emberit és az istenit, akinek az áldozatáért elsősorban nem hálásak voltak, mert Jézusban nem az istenség eszközét látták, hanem ma-gát az istenséget megtestesülni. Így lett a Mester az út, az ajtó. Ő vált példájává annak, hogy az emberi esendőség, a sérthetőség, a gyarlóság, a kudarc része Isten titokzatos jelenlétének.

Az első húsvétkor – Jézus halála után kis idővel – történt a tanítványokkal valami, ami a húsvéti élmény lényegét képezte akkor is, és ma is. A Jézus életé-hez, tanításaihoz és gyógyításaihoz közel állók a gyász elkeseredettségében hir-telen ráébredtek arra, hogy a Mester jelenléte bennük él tovább, és ellenállhatat-lan erőként emeli ki őket a kétségbeesésből az Istenbe vetett bizalom örömébe. Ettől a pillanattól kezdve egész életük új értelmet nyert: kiderült, hogy Istennél nincsenek zsákutcák. Ettől a pillanattól kezdve Jézus az elméjükben és a szívük-ben élt tovább, nem úgy, mint a galileai Jézus, hanem mint a feltámadott és dia-dalmas Krisztus. Megértették, hogy Isten hozzáadta magát az emberi élethez, elvárások és megkötések nélkül, ahogy a szerelmesek teszik. Ezért mondatja az evangélium írója a már feltámadott Jézussal azt, hogy „*És íme, én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig!*” Jézusban, aki az igaz ember jelképévé válik,

nyilvánvalóvá lesz Isten jelenléte. Ennek az isteni jelenlétnak a szempontjából szól Jézus tanítványaihoz, és szól hozzánk is ezen a napon.

Erről a jelenlétről szól a „kereszt botránya”. A kereszt, mint hatalmas pluszjel, hirdetve azt, hogy Isten mindig hozzáadja magát az életünkhöz, érdemeinktől, teológiánktól és ízlésünktől függetlenül.

Észre tudod-e venni, meg tudod-e látni azt, hogy most is Isten irányít az életedben? Hogy benned él, és általad is jelen van a világban? Hogy hordozod magadban az isteni méltóságot, hasonlítasz hozzá?! Isten Jézus által is üzen feléd: veled van a világ végezetéig. Ha érted és érzed ezt a jelenléted, akkor már nem csak egy földrajzilag behatárolt helyen, hanem Isten országában is élsz. Ez az a húsvéti élmény, amely új életet ígér neked. Ebben áll az üzenet lényege is, amely nem csupán egy óhaj kifejezése, hanem áttörő és radikálisan átformáló erő.

„És íme, én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig!” – szól végül a feltámadt Jézus tanítványainak, elűzve félelmeiket és kételyeiket. Szól Hozzád is, hogy ne holnap, hanem most, a jelen pillanat szentségében tapasztald meg az isteni jelenléteket. Kelj életre, most, húsvétkor! Térj vissza középpontodba: térj vissza Isten jelenlétebe. A Te életed, kedves Testvérem, nem csak rólad szól, alapjában véve nem rólad szól. Lehet, hogy abban a meggyőződésben élsz, hogy keresztjeidet, gyarlóságaidat, szentségedet egyedül kell hordoznod, és hogy a megváltásod, az üdvöd a te magánügyed. Sokan így gondolják, ezért az elszakítottság útját járják, holott ezeket a terheket egyedül senki el nem bírja. Ezért kísérthet gyakran a depresszió és a szorongás egyfelől, a gőg és a felfuvalkodottság másfelől. A szűk értelemben vett énünk csak erre képes, e két állapot között változni, ha nincs a középpontjában, ha nem látja az összefüggést, a saját helyét a nagy misztériumban. Erre a zavarodottságra, elszakítottságra, elidegenedésre gyógyír a húsvéti örömmé: visszatérés a középpontunkba, visszatérés és megnyugvás Istenben. Örülj ennek, éld meg, ünnepeld meg ezt a visszatérést, ezt a szeretetteljes és gyöngéd jelenléteket! Húsvét van, feltámadás! Ámen.